

efterat den nye Kommunallov af 1867 er givet, er Sagen ligesom bragt ind i et nyt Stadium. Ved § 26 c. i denne Lov gives der nemlig Bemyndigelse for en Kommune til med Amlsraadets Samtykke at kunne yde Bidrag til „de Fattiges Kasse“, til private Sygekasser, Alderdomsforsørgelseskasser, Begravelsselskaber og deslige. Der hævdede sig dengang ikke saa Stemmer, og jeg vil sige ret vægtige Stemmer, mod denne Bestemmelse, idet man gik ud fra, at, naar man først tilfædede, at Kommunen kunde udskrive Bidrag til den frie „de Fattiges Kasse“, gav man derved Frivilligheden et Anaf. Jeg skal ikke komme ind paa denne Bemærkning, thi i Hovedsagen har det vist sig at være en gavnlig Bestemmelse; det er den, som har givet Bestyrelsen for „de Fattiges Kasse“ Noget at bestille, i alt Fald den, der har skaffet „de Fattiges Kasse“ noget Indhold. Siden har man søgt at gaa videre paa samme Vej. Det er bekendt nok, at det offentlige Fattigvæsen har saa vel som det frivillige staaet paa Dagsordenen i en Række af Aar. Nu er det paa een Gang traadt ud af Dagsordenen, idet man, siden den nuværende ærede Indenrigsminister har indtaget sin Plads, ikke har set Noget til den Sag. I 1869 nedsattes der en Fattigkommission, som afgav sin Betænkning i Efteraaret 1871, og derpaa fik vi senere forelagt et Lovforslag. I den Betænkning, som Fattigkommissionen afgav, er ogsaa det frie Fattigvæsen foreslaaet organiseret. Jeg kan kun beklage eller rettere jeg vil sige, at det har undret mig noget, at man ikke fra den nuværende Indenrigsminister har set en Fortsættelse af det Arbejde, som var ikke ringe fremskredet i Samlingen 1874—75. Vel var der nogen Uenighed til Stede, men der var absolut Enighed om det Hovedpunkt, at man burde se at faae de værdige Trængende til at stille sig selv ud fra de uærdige, eller rettere at Fattigbestyrelsen skulde være saaledes indrettet, at de Værdige aldrig kom til at søge Hjælp. Man opstillede det Maal, som jeg forleden oplæste af Betænkningen. Der var af de ærede Medlemmer for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup) og Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) indbragt et Lovforslag, der indeholdt følgende Bestemmelse i § 3: „Hjælpekassens Bestyrelse“ — man vilde oprette Hjælpekasser — „har den Opgave med de Midler, der staa til dens Raadighed, saa vidt mulig at komme værdige Trængende til Hjælp, saa at ingen stræbsom Mand eller Kvinde af Mangel paa betimelig Hjælp hjemfalder til det offentlige Fattigvæsen.“ Det er jo en meget almindelig Sætning. Man gjorde den Indvending mod selve Lovforslaget, at det ikke i tilstrækkelig Grad kunde med de Midler, der vare stillede til Raadighed, naae det Maal, som det satte sig; men vist er det, at det var det, Lovforslaget gik ud paa, og jeg kunde derhos ønske at høre den høitæredede Ministers Mening om, hvorvidt det er hans Tanke dog med det Første at

gjenoptage den Opgave eller det Arbejde, som baade gennem Arbejderkommissionen og Rigsdagen — baade Landsting og Folkething — er blevet ikke lidet bearbejdet. Det er mig vel bekendt, at der var nogen Uoverensstemmelse; men efter det Kjendskab, jeg som daværende Medlem af Udvalget har til Forholdene den Gang, tvivler jeg ikke om, at man ogsaa for denne Sags Bedkommende vilde kunne naae til et Resultat, naar Arbejdet først blev gjenoptaget i den samme Stand som den Gang, og jeg nærer ingen Tvivl om, at det vil den høitæredede Minister gjøre, for saa vidt han mener, at Tiden maa være kommen dertil. Naar jeg forleden Dag kom til at udtale, at den høitæredede Minister maatte kunde granske over Arbejderkommissionens Betænkning i 3 Aar, har det langt fra været min Hensigt at ville udtale i mindste Maade nogen Insinuation. Jeg er vel bekendt med, at alle disse Forhold ere besværlige at arbejde med, og jeg vilde kun derved udøve, om jeg saa maa sige, et Slags Pres, for at det kunde gaa noget hurtigere. Den Ranke, som ligger til Grund for nærværende Lovforslag, er i sit Princip ikke ny; thi Hovedsagen for mig er ikke her: Statshjælp eller ikke Statshjælp. Det er ikke det, der egentlig i strengeste Forstand er for mig Hovedsagen. Nei, det, der for mig er Hovedsagen, er, at det frivillige Fattigvæsen bliver saaledes organiseret, at det er i Stand til at hjælpe de værdige Trængende, saaledes, at „ingen stræbsom Mand eller Kvinde,“ som det hedder, „bliver nødt til at falde det offentlige Fattigvæsen til Byrde,“ og som saadan er Tanken ikke ny. Jeg skal nemlig minde det ærede Thing om, at der af Indenrigsminister Løbiefen blev i Samlingen 1874—75 forelagt et Lovforslag om det offentlige Fattigvæsen, der har et Kapitel VIII, som hedder: „Understøttelser under særlige Forhold“. Det er et Afsnit, som indeholder gyldne Ting, blandt Andet da det, at, naar Personer havde sikret sig eller stræbt at sikre sig i deres Alderdom ved at gjøre Indskud i en garanteret Forsørgelsesanstalt, kunde de ikke falde det offentlige Fattigvæsen til Byrde, naar deres Alder var over 60 Aar, idet den Hjælp, de derefter kom til at trænge til, skulde gives dem af Kommunekassen uden at regnes som Fattigunderstøttelse. Man vil maasse fra den Tid erindre, at der var en meget levende Strid om, hvorvidt dette var foreneligt med Grundloven, men den høitæredede Formands Opfattelse saa vel som Opfattelsen i det Hele gif dog i den Retning, at det var foreneligt dermed. Ligeledes indeholder samme Lovforslag en § 72, i hvilken det udtrykkelig hed, at den, der havde sikret sig i en Sygekasse, som havde et offentligt Stempel, skulde ikke, naar han havde været Medlem deraf i det mindste i 3 Aar, hvis han kom til at trænge til offentlig Hjælp, medens han var syg, for sig eller Familie søge det offent-